

Redaktionssekreterare: Sven Malm, tel. 13 56 06

Spelman i Tallinn för Malvius

– Att Spelman på taket får visas just nu i Tallinn är ett bevis på att teatern lever med sin tid, säger Georg Malvius.

Foto: OWE SJÖBLOM

Katt på hett plåttak i Norrköping, Linje Lusta på Folkan, Rannsakingen för TV-teatern, Cabaret på Oscars, Spelman på taket i Tallinn och dessutom chefskapet på Södra teatern. Så ser det senaste året ut för den produktive regissören Georg Malvius.

Knappt är han klar med uppsättningen av Cabaret förrän han ger sig iväg till operan i Tallinn. Han har bjudits in av operachefen för att som förste regissör i väst arbeta i Estland.

Ännu en musikal blir det, en med estniska mått mätt kontroversiell sådan. Spelman på taket med

minoritetsproblematik och om antisemitism har aldrig tidigare visats i Estland. Nu sätts den upp på nationalscenen Estonia i Tallinn.

– Att Spelman på taket får visas just nu är symptomatiskt och ett bevis för att teatern lever med sin tid.

För snart ett halvt år sedan reste Georg Malvius till Tallinn för att skriva kontrakt. Det blev ett omtumlande första möte med staden. Besöket sammanföll nämligen med den årliga sångfestivalen som förra året blev mer av ett nationalpolitiskt stormöte. 300 000 estländare samlades på den väldiga folksångarplatsen i Tallinn, höll politiska tal och sjöng förbjudna sånger.

– Det var en fantastisk upplevelse som gjorde att det kändes

extra angeläget att sätta upp Spelman på taket, säger Georg Malvius.

För egen del har han bara haft tur med spelmannen. Den var hans första produktion som teaterchef i både Åbo och Norrköping. Och bägge gångerna blev det stora succéer. Den här gången blir det litet mer av en utmaning, för även om han har satt upp pjäser runt om i världen förr så har han aldrig tidigare arbetat med tolk.

– Där ligger väl litet av min rädsla, att inte kunna kommunicera med skådespelarna. Att något skall gå förlorat i översättningen. När det gäller teater är det ju så viktigt med nyanser och tonfall.

Tack vare Klas

Det är tack vare kontakten med Stockholmsoperans chefsdirigent

Eri Klas, och tillika chefsdirigent vid operan i Tallinn, som Georg Malvius nu kommer till Estland. I Norrköping satte de tillsammans upp Richard III. Och samarbetet var gott. Eri Klas förhörde sig om Georg Malvius skulle vara intresserad av att arbeta i Estland och ordnade möte med Tallinns operachef.

– Jag trodde aldrig att det här skulle bli verklighet, säger regissören själv och tindrar pojkaktigt med sina varma bruna ögon. Men nu åker han i alla fall, några dagar efter premiären på Oscars. Med sig har han Juhanni Rutkölä, koreografen som han gjort alla sina tidigare musikalerna tillsammans med. Turpojkar igen eller inte, det får framtiden utvisa.

Birgitta Haglund

och vi hade dessutom...

Malvius lavastab "Viiuldajat" Tallinnas

Vaevalt on ta saanud valmis "Kabaree" Oskarsi teatris ja juba sõidabki ta ära Tallinna. Teatri juhtkond on teda kutsunud esimese lääne lavastajana tööle Eestisse.

Sellest tuleb veel üks muusikal, Eesti olusid arvestades oletatavasti lahkavamusi tekitav. "Viiuldaja" katusel, milles on juttu vähemusrahvuste probleemist ja antisemitismist, pole varem Eestis lavastatud. Nüüd lavastatakse see Tallinnas rahvusteatris "Estonia".

- Et "Viiuldajat" lubatakse just praegu teha, on sümptomaatiline, ning tõendab, et teater käib ajaga kaasas.

Pool aastat tagasi sõitis Georg Malvius Tallinna, et alla kirjutada lepingule. Sellest sai esimene veidi segadusse ajav kohtumine linnaga. Reis juhtus samale ajale, kui peeti iga-aastast laulupidu, mis möödunud aastal oli rohkem küll rahvuspoliitiline suurkohtumine 300 000 eestlast oli kogunenud Tallinna tohutule lauluväljakule, peeti poliitilisi kõnesid ja lauldi keelatud laule.

- See oli fantastiline elamus, mistõttu hakkas mulle tunduma eriti olulisena lavastada "Viiuldajat" just siin, ütleb Georg Malvius.

Mis temasse endasse puutub, siis on tal "Viiuldajaga" vaid õnne olnud. See oli tema esimene lavastus teatri juhina nii Turus kui ka Norrköpingis. Ja mõlemal korral said neist menuetendused. Seekord on siiski erandlik, sest kuigi töötatud on ju mitmel pool maailmas, pole kunagi selleks tarvis olnud tõlgi abi.

- Seda ma tegelikult veidi kardangi, et ei saa näitlejatega otse suhelda, et tõlkimisel läheb midagi kaduma. Teatris on ju kõik nüansid ja intonatsioonid tähtsad.

Georg Malvius sõidab Eestisse ennekõike tänu kontaktidele Eri Klasiga, kes on peadirigendiks nii Tallinnas kui ka Stockholmi ooperites. Norrköpingis tegid nad koos "Richard III". Ja koostöö sujus hästi. Eri Klas uuris eelnevalt, kas Georg Malvius oleks huvitatud töötamisest Eestis ja korraldas siis kohtumise teatri juhtkonnaga.

- Ma poleks kunagi uskunud, et see tõesti tööks saab, ütleb lavastajise oma poisilike pruunide silmade särades. Aga nüüd ta igatahes läheb, mõni päev peale esietendust Oskarsi teatris. Temaga kaasas on Juhani Rytköla, koregraaf, kellega koos ta on teinud ka kõik oma varasemad muusikalid. Kas neil ka sel korral läheb hästi, seda näitab tulevik.

Birgitta Haglund

Svenska Dagbladet 28.I 1989